



WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin,

r.

Znak: WZPS-3.431.8.2.2024.ML

Pani Anna Baculewska
Kierownik
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Wałczu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej² zespół inspektorów Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie przeprowadził w dniach 11–13 czerwca 2024 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wałczu. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania ww. jednostki, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 12 lipca 2024 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałczu w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie³.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Statutowym celem ŚDS jest *zapewnienie wsparcia społecznego osobom przewlekle psychicznie chorym, z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych z zaburzoną lub ograniczoną zdolnością do funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym w zakresie przewyższania tych ograniczeń, poprawy społecznego funkcjonowania, zwiększenia zaradności życiowej i integracji społecznej*. Zgodnie z dokumentacją programową ŚDS jest ośrodkiem wsparcia typu ABC, funkcjonującym jako jednostka organizacyjna Miasta Wałcz.

Organizację i zadania Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałczu określają: Regulamin organizacyjny, Programy działalności oraz plany pracy na dany rok, opracowane w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim oraz zatwierdzone przez jednostkę prowadzącą – stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁴.

Sprawozdania z działalności kontrolowanej jednostki w okresie objętym kontrolą zostały sporządzone oraz przekazane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

¹ Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.

³ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁴ Dz.U. z 2020 z poz. 249

w Szczecinie i Urzędu Miejskiego w Wałczu w obowiązującym terminie – zgodnie z § 25 przywołanego rozporządzenia.

Jednostka dysponuje 35 miejscami uzgodnionymi z Wojewodą Zachodniopomorskim. Na podstawie podpisanych porozumień międzygminnych z usług ŚDS w Wałczu mogą także korzystać mieszkańcy Gminy Wałcz, Miasta i Gminy Tuczno oraz Miasta i Gminy Miroslawiec.

Po analizie Programu działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałczu, planów pracy na 2023 i 2024 rok oraz dzienników pracy zespołu wspierająco-aktywizującego stwierdzono, że kontrolowana placówka realizuje główny cel funkcjonowania ŚDS jakim jest usamodzielnianie i aktywizacja życiowa, społeczna i zawodowa jego podopiecznych w oparciu o adekwatnie dobrane do możliwości psychofizycznych uczestników postępowanie wspierająco-aktywizujące, współpracę z najbliższym środowiskiem rodzinnym oraz wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności Gminy Miejskiej Wałcz i innych gmin współpracujących w ramach zawartych porozumień.

Podstawowymi usługami świadczonymi przez ŚDS są: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, trening spędzania wolnego czasu - terapia zajęciowa, poradnictwo psychologiczne, terapia ruchowa i relaksacja oraz pomoc w załatwianiu spraw uczestników, w tym zdrowotnych i urzędowych. Treningi realizowane są zgodnie z potrzebami określonymi w indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, w formie indywidualnej lub grupowej. Zajęcia terapeutyczne realizowane są w 6 pracowniach: gospodarstwa domowego, plastycznej, komputerowej i muzykoterapii, rewalidacyjnej, rekreacyjno-sportowej oraz w ramach zajęć edukacyjno-rewalidacyjnych. Na podstawie Regulaminu Organizacyjnego, przedstawionego *Ramowego planu zajęć ŚDS* oraz zapisów w dziennikach pracy zespołu wspierająco-aktywizującego stwierdzono, że kontrolowana placówka spełnia wymogi określone w § 6 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, zgodnie z którymi dom powinien zapewnić co najmniej 6 godzin zajęć z uczestnikami. Kierownik jednostki złożyła wyjaśnienia dotyczące niskiej frekwencji (55,71% - 64,35%) uczestników w zajęciach ŚDS w analizowanych podczas kontroli miesiącach.

Na podstawie *Zestawienia uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałczu wg stanu na dzień kontroli* oraz losowo wybranej dokumentacji indywidualnej uczestników nie stwierdzono nieprawidłowości co do zasadności skierowania tych osób do ŚDS w Wałczu. W okresie objętym kontrolą odnotowano 11 uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną lub spektrum autyzmu. W toku kontroli stwierdzono, że osoby te posiadały aktualne orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz wskazanie dwóch lub trzech symboli niepełnosprawności na orzeczeniu – wymagane w przypadku osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Na dzień kontroli wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego był zgodny ze standardem określonym w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Kierownik jednostki spełnia wymogi kwalifikacyjne wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz w § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego w oparciu o przepisy określone w rozporządzeniu Rady

Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁵.

Na dzień kontroli pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego posiadali co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, wymagane na podstawie § 11 ust.1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy pracownicy realizujący treningi umiejętności społecznych posiadali przeszkolenie i doświadczenie w tym zakresie.

Na podstawie § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy kierownik domu lub upoważniony przez niego pracownik organizuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, zajęcia i szkolenie dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem domu. W toku kontroli stwierdzono, że tematyka szkoleń organizowanych w okresie objętym kontrolą oraz ich częstotliwość była zgodna z zapisami § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałczu posiadają także przeszkolenie w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, wymagane na podstawie § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Częstotliwość i tematyka spotkań zespołu wspierająco-aktywizującego odpowiada zapisom § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna pomocy społecznej, działająca w formie jednostki budżetowej Gminy Miejskiej Wałcz. Zlokalizowany jest w dwóch budynkach przy ul. Nowomiejskiej 4 w Wałczu, w miejscu zapewniającym spokój i bezpieczeństwo uczestnikom zajęć. Teren wokół budynku, należący do ŚDS, składa się z dwóch części: rekreacyjno-sportowo-relaksacyjnej z ogrodem sensorycznym oraz części ogrodowo-grillowej (ławki, stoły, pergole). Jednostka spełnia standard określony w § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dotyczący powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika (nie mniej niż 8 m²). Struktura pomieszczeń jest zgodna z § 18 pkt 5 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pomieszczenia wyposażono w meble, sprzęty i artykuły niezbędne do realizacji prowadzonych w nich zajęć wspierająco-aktywizujących oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Skontrolowana dokumentacja indywidualna uczestników oraz dokumentacja zbiorcza spełnia wymogi określone w § 24 przywołanego rozporządzenia. Indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem, stosownie do zapisów § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu, w celu uzyskania optymalnych wyników prowadzonej terapii, współpracuje z rodziną i opiekunami uczestników poprzez pomoc na rzecz rodziców i opiekunów w sytuacjach wymagających wsparcia doradczego, psychologicznego, socjalnego, rozmowy wspierające na terenie Środowiskowego Domu, wizyty w miejscu zamieszkania podopiecznych, możliwość korzystania rodziców i opiekunów

⁵ Dz.U. z 2021 r. poz. 1960 z późn. zm.

z indywidualnych konsultacji i porad specjalistycznych (psycholog 1 raz w miesiącu), systematyczny kontakt z rodzicami i opiekunami w zakresie omawiania postępów realizacji IPPWA, rozwiązywanie sytuacji związanych z trudnymi zachowaniami podopiecznych, pomoc rodzinie podopiecznych w organizowaniu czynności życia codziennego (organizowanie spraw związanych z pochówkiem bliskich, spraw sądowych, spraw urzędowych), organizację na rzecz rodziców i opiekunów ŚDS przedsięwzięć integracyjnych, włączających do życia społeczności terapeutycznej ośrodka wsparcia. ŚDS w Wałczu współpracuje z wieloma instytucjami, a także bierze czynny udział w organizowanych poza placówką spotkaniach i imprezach integracyjnych, galach, konkursach, turniejach i warsztatach.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. (Znak: K-S-1.431.2.1.2018.MB-K). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie: dostosowano wskaźnik zatrudnienia pracowników stanowiących zespół wspierająco-aktywizujący Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałczu do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dostosowano toalety i łazienkę do potrzeb osób niepełnosprawnych, prowadzono dokumentację indywidualną uczestników zgodnie z § 24 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dokonywano w ewidencji uczestników wpisów o przyczynie i okresie dłuższej niż dwutygodniowa nieobecności uczestnika. Zalecenia zostały zatem zrealizowane.

W związku z niestwierdzeniem uchybień i nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Właściwy podpis na oryginale

Do wiadomości:
Pan Maciej Żebrowski
Burmistrz Miasta Wałcz